

Samenvatting BIB, deelproces beheer en onderhoud buitengebied.

Procesbeschrijving

Om de input van inwoners over dit onderwerp te verkrijgen is gekozen voor een driesporen-aanpak:

1. Verdiepende vragen stellen aan 500 inwoners die de eerst enquête over BIB hebben ingevuld.
2. Bevragen van onze buurtschappen tijdens reguliere overleggen.
3. Een informatiebijeenkomst op 26 maart met stakeholders; deze is door de Coronacrisis afgelast en vervangen door een digitale vragenlijst, we hebben van 22 partijen een ingevulde lijst retour gekregen. Een aantal daarvan zijn na afloop nog telefonisch benaderd voor verduidelijking.

Conclusies.

Door de jaren heen is er al veel bezuinigd op het beheer en onderhoud van het buitengebied in Berkelland. Er is gekozen voor een overwegend laag onderhoudsniveau. Maar er zit wel een keerzijde aan deze medaille. Het uitstellen van onderhoud nu, zal in de toekomst zorgen voor grotere uitgaven. Verder mist men het gezichtspunt wat bomen/natuur/ecologische bermen ook opleveren voor de volksgezondheid, het landschap, de natuur, het klimaat en de biodiversiteit. Ons landschap is van zeer grote waarde voor ons als mensen en dat moet met zorg behandeld worden. Er zijn een aantal mogelijkheden om het beheer anders of beter te doen, maar die leveren geen hele grote besparingen op.

Enquete

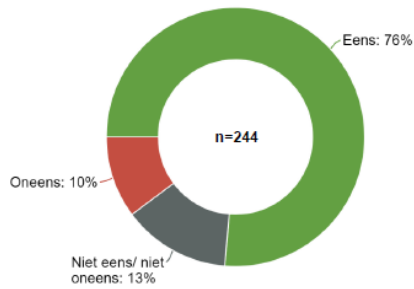
- 1.1. Een meerderheid van de bevroegde inwoners is voor het overdragen van wegen aan aanwonenden, als daar maar 1 erf door wordt ontsloten.
- 1.2 Een meerderheid is tegen het kappen van bomen om onderhoudskosten te verlagen

1.3 Een meerderheid wil graag dat de bermen zodanig worden ingericht dat de bestrijding van de eikenprocessierups geen kans krijgt op voortplanting.

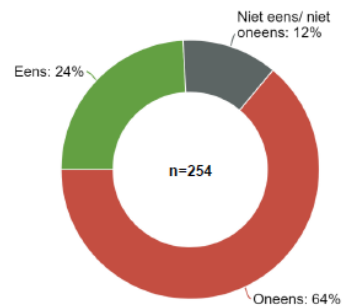
1.4 Een meerderheid vindt dat de bermen door agrariërs gemaaid kunnen worden.

1.5 Een nipte meerderheid vindt dat er met minder machines gestrooid kan worden waardoor de gladheidsbestrijding wat langer zal duren.

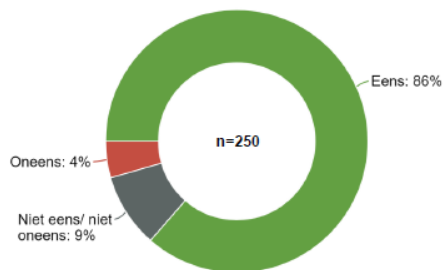
Stelling: Erfontsluitingswegen in het buitengebied die maar één of enkele erven ontsluiten, kunnen beter worden overgedragen (in eigendom en onderhoud) aan de aanwonende(n).

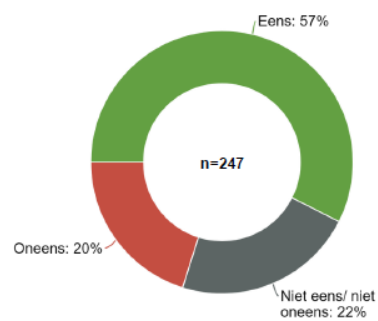
Stelling: Als de uitstraling van het buitengebied ongeveer hetzelfde blijft, dan vind ik het prima als 10% van de bomen in het buitengebied door kappen wordt weggehaald.

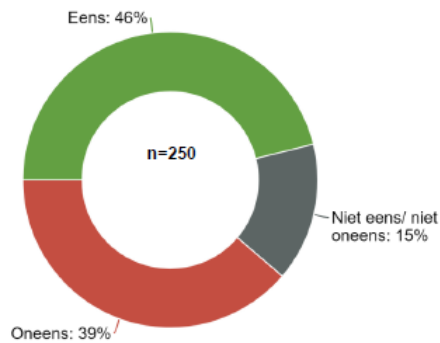
Stelling: De gemeente moet de bermen zo inrichten dat de eikenprocessierups geen kans krijgt om zich verder voort te planten, waardoor beperkter bestrijding nodig is.

Stelling: Gemeente Berkelland moet aan de agrariërs vragen (via de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer: VAN) om een groot deel van de bermen zelf te maaien als daar kosten mee bespaard worden.

Stelling: Gemeente Berckelland kan met minder strooimachines op pad, ik vind het niet erg als het daardoor langer duurt voordat de routes gestrooid zijn.

Buurtschappen.

2.1 Op 2 maart 2020 was er regulier overleg met de buurtschappen. Een afvaardiging van 9 buurtschappen had een aantal onderwerp aangeleverd waarover zij met de gemeente van gedachten wilden wisselen. Een van de onderwerpen was het wegenonderhoud. Dat was een mooie aanleiding om hen te vragen welke suggesties zij hebben over het bezuinigen op onderhoud van wegen, bermen en groen in het buitengebied.

- Boeren het bermonderhoud laten doen, ze maaiden ze vroeger ook, (de opmerking die hierbij werd gemaakt; "dit staat haaks op het plaatsen van paaltjes waarmee de gemeente verschil aanduidt tussen particuliere en gemeentegrond")
- Mensen in de straat zelf het onderhoud laten doen. Kanttekening: werkverdringing, veiligheid, aansprakelijkheid
- Kerkepaden worden ook nu ook beheerd en onderhouden door vrijwilligers. Zij zouden hun areaal kunnen vergroten.
- Er zit veel kennis bij de buitendienst. Zij komen dagelijks op de weg, weten welke wegen intensief gebruikt worden etc. Maak gebruik van die kennis.
- Buurtschappen hebben inzicht in hun eigen wegen, sommige hebben wel ideeën hoe het anders kan. Vanuit Voor Beltrum werd het idee aangedragen van de aanleg van een driepadsweg, als alternatief voor de B wegen. Wegen met drie stroken van grasbetonblokken, waarover landbouwverkeer en personenwagens kunnen rijden, het werkt als een natuurlijke snelheidsremmer.

De voordelen zijn: een efficiëntere benutting en krachtverdeling van de rijstroken, dus geen rug of spoorvorming meer en een veiligere weg voor fietsers. Het zware en snelverkeer moet nu van strook wisselen. Door de groenstroken ontstaat een natuurlijke weg. Een weg die niet alleen past in het landschap, maar ook veilig en efficiënt in gebruik is, voor zowel bewoners als recreanten in het buitengebied. De initiële aanschaf is duurder is dan asfalt. Maar de onderhoudskosten zijn veel lager is en het product is duurzamer omdat het langer mee gaat.

Stakeholders.

3.1

De vragenlijst die we aan de stakeholders (bv de belangenverenigingen van kleine kernen, terrein beherende organisaties, de VAN etc.) stuurden spitste zich toe op vier onderwerpen: wegen, groen, bermen en recreatie en verlichting. Per onderwerp werd gevraagd welke mogelijkheden de stakeholders zien voor een andere invulling van het beheer en onderhoud. Ook werd gevraagd of zij in de uitvoering daarbij zouden kunnen helpen.

Aanbevelingen

De onderwerpen die het meest kansrijk zijn en ook het meest werden genoemd zijn: Het overdagen van erfontsluitingswegen, beheer en onderhoud van recreatieve paden overdragen naar de kerkepadenclubs, andere inrichting van de bermen/ecologisch bermbeheer, en bermen laten maaien door agrariërs.

Het is verstandig om naar het beheer van de bermen nader onderzoek te gaan doen. We zitten op een kruispunt tussen het huidige bermbeheer (vnl. klepelen) en de gewenste nieuwe manier van ecologisch bermbeheer. Dit laatste zal naar verwachting wel wat meer kosten (voornamelijk door de kosten voor het afvoeren van maaisel en een extra arbeidsgang in het najaar) maar kan op termijn ook zorgen voor lagere onderhoudskosten en veiligere bermen door sterke vermindering van organisch materiaal. Er wordt immers bij veel bermen in het voorjaar alleen indien nodig de eerste meter gemaaid en in het najaar wordt het maaisel opgehaald. Waarschijnlijk heeft dit ook positieve effecten op de eikenprocessierups bestrijding. Als de najaars-maaibeurt deels door agrariërs kan worden gemaaid, kan dit misschien kosten besparen. Hoeveel dat zal zijn is nu niet goed in te schatten. Voorgesteld wordt om een pilotgebied uit te kiezen en ervaring op te gaan doen met het maaien door agrariërs. Monitoring van kosten en bepalen of beoogde ecologische doelen gehaald worden zal in de pilot meegenomen moeten worden. Wel wordt geadviseerd dat via een coördinerende organisatie zoals de VAN te doen. Met de opgedane ervaring kan dan een goede financiële vergelijking worden gemaakt met de huidige dan wel gewenste andere manier van bermonderhoud.

Bij het overdragen van erfontsluitingswegen aan eigenaren is door de stakeholders aangegeven dat dit waarschijnlijk niet vrijwillig door alle aanwonenden zal worden omarmd. Er zijn ook zorgen over de financiële draagkracht van aanwonenden.

De vrijwilligers van de kerkepaden beheren nu aan aantal paden. Zij kunnen de paden die nu door de gemeente worden onderhouden eventueel ook beheren en onderhouden.

Financiële doorkijk op hoofdlijnen (wat levert dit indicatief op i.r.t. de bezuinigingsopgave).

Over het algemeen zijn er geen voorstellen gedaan die hele grote besparingen opleveren.

De kerkepadenverenigingen ontvangen van de gemeente een jaarlijkse onderhoudsbijdrage van € 600 per km recreatief pad langs gemeentelijke wegen en € 200 per km op particuliere grond (vooral Beltrum). Door de gemeente zelf wordt nog zo'n

80 km recreatieve paden onderhouden. Dat kost ca. € 1.200 per km pad. Deze wegzetten bij vrijwilligersorganisaties kan leiden tot een **besparing van ca. € 48.000**.

Het overdragen van erfontsluitingswegen; de oppervlakte die daarmee gemoeid is wordt geschat op 3000 m²; (stel dat eigenaren er mee akkoord gaan) dit soort weggetjes kost ons gemiddeld aan onderhoud van de verharding en het dagelijks onderhoud maximaal **€ 2.500 per jaar** dat we aan besparing kunnen realiseren.